

Lietuvos muziejų asociacijos projekto
„Muziejus – mokykla – moksleivis. Muziejų ir bendrojo lavinimo mokyklų nacionalinis partnerystės tinklas“, įgyvendinamo pagal 2007 – 2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 2 prioriteto „Mokymasis visą gyvenimą“ VP1-2.2-ŠMM-10-V priemonę „Neformaliojo švietimo paslaugų plėtra“ partnerio Maironio lietuvių literatūros muziejaus

NEFORMALIOJO ŠVIETIMO EDUKACINĖ PROGRAMA

„PAŽINTIS SU LIETUVIŲ LITERATŪROS LOBYNU“

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Informacija apie švietimo teikėją	
Pavadinimas	Maironio lietuvių literatūros muziejus
Teisinė forma	Valstybės biudžetinė įstaiga
Buveinės adresas	Rotušės a. 13, LT – 44279 Kaunas
2. Programos rengėjai (<i>nurodyti ir muziejaus darbuotojus ir partnerius mokytojus iš bendrojo lavinimo mokyklos</i>)	
Vardas ir pavardė (<i>muziejaus darbuotojas</i>):	Ina Aleksaitienė, Birutė Glaznerienė, Inga Kreivėnaitė, Nijolė Majerienė, Jolanta Mickienė, Alfonsas Pakėnas, Eglė Rankauskienė, Daiva Irena Šarkanauskaitė
Pareigos, kvalifikacija	Ina Aleksaitienė – Salomėjos Nėries memorialinio muziejaus vedėja, aukštasis (technologijos KPI). Birutė Glaznerienė - Balio ir Vandos Sruogų namų –muziejaus vedėja, aukštasis (lietuvių filologija VU KHF). Inga Kreivėnaitė - Maironio lietuvių literatūros muziejaus ekskursijų vadovė, literatūrologijos magistras VDU. Nijolė Majerienė – Juozo Grušo memorialinio muziejaus vedėja, aukštasis (lietuvių filologija VU KHF). Jolanta Mickienė – Maironio lietuvių literatūros muziejaus ekskursijų vadovė, lietuvių filologijos

	<p>bakalauras VU KHF, edukologijos magistras KTU.</p> <p>Alfonsas Pakėnas – Juozo Tumo-Vaižganto memorialinio buto-muziejaus vedėjas, nebaigtas aukštasis (lietuvių kalba ir literatūra VPI).</p> <p>Eglė Rankauskienė – Maironio lietuvių literatūros muziejaus Ryšių su visuomene skyriaus vedėja, aukštasis (lietuvių kalba ir literatūra VPI), komunikacijos ir informacijos magistras VU.</p> <p>Daiva Irena Šarkanauskaitė – Vaikų literatūros muziejaus vedėja, aukštasis (lietuvių filologija VU KHF).</p>
Vardas ir pavardė (<i>bendrojo lavinimo mokyklos pedagogas</i>):	Asta Aleknienė, Nijolė Alionytė, Rita Gecevičienė, Marytė Gustaitienė, Gitana Liaudinskienė, Rasma Raudonienė, Judita Sakalienė, Rasa Urbutienė.
Pareigos, kvalifikacija	<p>Asta Aleknienė – Kauno „Atžalyno“ vidurinės mokyklos lietuvių kalbos mokytoja metodininkė, išsilavinimas – aukštasis.</p> <p>Nijolė Alionytė Kauno Purienu vidurinės mokyklos pradinių klasių mokytoja metodininkė, išsilavinimas – aukštasis.</p> <p>Rita Gecevičienė – Kauno „Ažuolo“ katalikiškos mokyklos lietuvių kalbos mokytoja ekspertė, išsilavinimas – aukštasis.</p> <p>Marytė Gustaitienė – Kauno „Aušros“ gimnazijos lietuvių kalbos mokytoja ekspertė, išsilavinimas – aukštasis.</p> <p>Gitana Liaudinskienė – Kauno Juozo Urbšio katalikiškos vidurinės mokyklos lietuvių kalbos mokytoja ekspertė, išsilavinimas – aukštasis.</p> <p>Rasma Raudonienė – Kauno Vinco Bacevičiaus pradinės mokyklos pradinių klasių mokytoja metodininkė, išsilavinimas – aukštasis.</p> <p>Judita Sakalienė – Kauno Maironio universitetinės gimnazijos lietuvių kalbos mokytoja ekspertė, išsilavinimas – aukštasis.</p> <p>Rasa Urbutienė – Kauno Juozo Grušo meno vidurinės mokyklos lietuvių kalbos mokytoja metodininkė, išsilavinimas – aukštasis.</p>

3. Programos pavadinimas	„Pažintis su lietuvių literatūros lobynu“	
Trukmė - daugiau nei vieneri metai:	2012 rugsėjo mėn. - 2014 kovo mėn.	
Apimtis	Programoje vienam mokiniui 8 edukaciniai užsiėmimai, vieno užsiėmimo trukmė 1 arba 2 val.	Visos programos trukmė - 176 val.

4. Programos dalyviai ir jų amžius		
Dalyvių skaičius grupėje	Grupių skaičius	Vaikų amžius
25	22	Nuo 7 iki 18 metų

II. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

5. Tikslas	<p>Per aktyvią pažintinę veiklą muziejuje Skatinti mokinius domėtis lietuvių rašytojais bei atnaujinti, gilinti, plėtoti lietuvių literatūros žinias. Aktualizuoti lietuvių rašytojų kūrybą šiandienos kontekste bei skatinti išsaugoti istorinę atmintį. Supažindinti su Jono Mačiulio-Maironio, Balio Sruogos, Juozo Grušo, Salomėjos Nėries, Juozo Tumo-Vaižganto gyvenimu ir kūryba, rašytojų memorialine aplinka. Pristatyti muziejuje saugomas kultūros vertybes.</p> <p>Netradiciniais būdais per kultūros epochos, kūrybos kontekstą, biografijos faktus, rašytojų memorialinę aplinką atskleisti Jono Mačiulio-Maironio, Juozo Grušo, Salomėjos Nėries, Balio Sruogos, Juozo Tumo-Vaižganto asmenybes.</p> <p>Ugdyti gebėjimą pažinti, vertinti ir aptarti literatūros kūrinius, storinius faktus grožinės literatūros kontekste bei atpažinti literatūros teorijos sąvokas literatūros kūriniuose.</p> <p>Ugdyti lietuvių kalbos grožio pajautimą, formuoti kokybišką moksleivių meninį-estetinį skonį, vaizduotę.</p> <p>Skatinti kūrybinę bei meninę saviraišką, pasitikėjimą savo kūrybiniais gebėjimais.</p> <p>Skatinti moksleivių atidumą, pastumą, smalsumą, siekti tobulinti mokinių kalbėjimo ir klausymo gebėjimus.</p> <p>Ugdyti pasididžiavimą lietuvių literatūra bei kultūriniu paveldu.</p>
6. Uždaviniai	<p>Edukacinę veiklą vykdyti netradicinėje autentiškoje aplinkoje – Kauno senamiestyje, rašytojų memorialiniuose butuose, ekspozicijų, parodų salėse.</p> <p>Papildyti mokykloje įgytas literatūros, kultūros istorijos, architektūros žinias, naudojant muziejuje saugomas vertybes – fotografijas, rankraščius, grožinės literatūros ir meno kūrinius, memorialinius daiktus.</p> <p>Taikant žaidybinius elementus, inscenizuojant rašytojų kūrinius sudominti ir padėti įsisavinti mokykloje dėstomą programą, susijusią su lietuvių literatūra.</p> <p>Efektyviai panaudoti teorines žinias – aiškiai, vaizdžiai ir įdomiai apibūdinti originalius muziejaus eksponatus, pasirinktus edukacinių užsiėmimų metodikoje.</p> <p>Sudaryti palankias sąlygas mokinių saviraiškai, tinkamai panaudoti papildomas edukacines priemones ir įrangą.</p> <p>Sukurti jaukią, draugišką, betarpišku bendravimu paremtą atmosferą.</p> <p>Mokytis dirbti komandoje, dalyvauti bendroje veikloje.</p> <p>Mokytis aiškiai, tiksliai formuluoti savo mintis, gebėti išklaudyti kitą, gerbti jo nuomonę, ginti savo nuomonę neįžeidžiant kitų.</p>
7. Ugdomosios kompetencijos	<p>Gebėjimas orientuotis muziejuje, įsijungiant į mokymosi procesą vykdomą netradicinėje aplinkoje</p> <p>Rašytojų kūrybos, kūrinio meniškumo, jo tematikos, žanro specifikos, problematikos aktualumo suvokimas.</p> <p>Gilinant estetinį suvokimą ir gebėjimą vertinti poetinius tekstus bei racionaliai pagrįsti vertinimus.</p> <p>Literatūrinio lavinimo įžvalgos į svarbiausias gimtąsias ir visuotines vertybes.</p> <p>Gebėjimas pritaikyti įgytas žinias ir atskleisti kūrybiškumą.</p>

	<p>Gebėjimas orientuotis moderniojo meno – simbolizmo krypčių ir tendencijų įvairovėje. Galimų kompleksų įveikimas bendraujant tarpusavyje.</p> <p>Ugdant retorikos gebėjimus, mokėjimas sklandžiai, drąsiai reikšti savo mintis ir nuomonę.</p> <p>Komandinio darbo įgūdžiai.</p>
--	--

III. TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

8	Programos turinys	Metodai
	<p>Skatinant domėtis lietuvių literatūra bei kitais menais, muziejuje saugomu literatūriniu bei kultūriniu palikimu, kuo išsamiau ir plačiau pristatyti muziejuje saugomas literatūros ir kultūros vertybes. Edukacinę veiklą vykdyti autentiškoje aplinkoje Maironio lietuvių literatūros muziejuje ir jo padaliniuose: Juozo Grušo memorialiniame muziejuje, Salomėjos Nėries memorialiniame muziejuje, Balio ir Vandos Sruogų namuose-muziejuje, Vaikų literatūros muziejuje, Juozo Tumo-Vaižganto memorialiniame bute-muziejuje.</p> <p>PROGRAMOS STRUKTŪRA Mokiniai skirstomi į tris amžiaus grupes.</p> <p>I.. Mokymai pradinės mokyklos 1-4 klasių mokiniams. Užsiėmimų vykdymo vieta - Maironio lietuvių literatūros muziejus ir jo padaliniai: Juozo Grušo memorialinis muziejus, Salomėjos Nėries memorialinis muziejus, Balio ir Vandos Sruogų namai-muziejus, Vaikų literatūros muziejus. Trukmė – vienam moksleiviui 8 val.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Pirmasis apsilankymas Maironio namuose“ (2 val.) 2. „Salomėja Nėris. Kūrinių vaikams personažai“ (2 val.) 3. „Balio Sruogos poemos „Giesmė apie Gediminą“ iliustracijų kūrimas“ (1 val.) 4. „Daiktai pasakoja...“ (1 val.) 5. „Karalius pamiršo raidyną“ (1 val.) 6. Išminties skrynių pravėrus” (1 val.) <p>II. Mokymai bendrojo lavinimo mokyklos 5-8 klasių mokiniams Užsiėmimų vykdymo vieta - Maironio lietuvių literatūros muziejus ir jo padaliniai: Juozo Grušo memorialinis muziejus, Salomėjos Nėries memorialinis muziejus, Balio ir Vandos Sruogų namai-muziejus, Juozo Tumo-Vaižganto memorialinis butas-muziejus, Vaikų literatūros muziejus. Trukmė – vienam moksleiviui 8 val.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Žinių mūšis“ intelektualus komandinis žaidimas 	<p>Kiekvienam edukaciniam užsiėmimui parengta skirtinga metodika. (Žr. priedą Edukacinio užsiėmimo planas)</p> <p>Edukacinėje programoje bus naudojamas pasakojimas, aiškinimas, komandinis bei individualus darbas, diskusijos, informacijos šaltinių analizė, žaidybiniai elementai, teatralizuotais vaidinimais.</p> <p>Praktinę dalį sudarys klausimynai, testai, kryžiažodžiai, dėlionės, pratybų sąsiuviniai, įvairios kūrybinės užduotys.</p> <p>Be pagrindinių vaizdinių priemonių – muziejaus eksponatų: knygų, rankraščių, fotografijų, iliustracijų, teatrinių kostiumų, scenovaizdžių ir kostiumų eskizų, memorialinių daiktų, bus naudojama audio bei video medžiaga, skaidrės, vaidinimas skirta apranga, kita programos įgyvendinimui reikalinga įranga.</p>

<p>Maironio namuose (2 val.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. „Pažintis su Juozo Grušo muziejumi“ (1 val.) 3. „Eglė žalčių karalienė“. Spektaklio repeticija. (2 val.) 4. „Kurk kartu su Baliu Sruoga“ (1 val.) 5. „Pažintis su Juozo Tumo-Vaižganto muziejumi“ (1 val.) 6. Birutės Mar „Princesių sala“ (1 val.) <p>III. Mokymai bendrojo lavinimo mokyklos 9-12 klasių mokiniams. Užsiėmimų vykdymo vieta – Maironio lietuvių literatūros muziejus ir jo padaliniai: Juozo Grušo memorialinis muziejus, Salomėjos Nėries memorialinis muziejus, Balio ir Vandos Sruogų namai-muziejus, Juozo Tumo-Vaižganto memorialinis butas-muziejus, Vaikų literatūros muziejus.</p> <p>Trukmė – vienam moksleiviui 8 val.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Maironio pėdsakais po Kauno senamiestį“ (3 val.) 2. „Eglė žalčių karalienė“. Spektaklio repeticija (2 val.) 3. „Štuthofio koncentracijos stovykla Balio Sruogos „Dievų miškas“ (1 val.) 4. „Nuo Barbaros Radvilaitės iki džiaz“ (1 val.) (9-10 kl.) 5. „Neužmirštamas Vaižgantas“ (1 val.) 6. „Juozas Grušas – žurnalistas“ (2 val) (10-12 kl.) 	
--	--

9. Ugdymo priemonės ir įranga

Pagrindinės priemonės – Maironio lietuvių literatūros muziejaus bei jo padalinių: Juozo Grušo, Salomėjos Nėries, Balio ir Vandos Sruogų, Juozo Tumo-Vaižganto memorialinių muziejų bei Vaikų literatūros muziejaus. literatūrinės bei memorialinės ekspozicijos. Fotografijos, knygos, rankraščiai, iliustracijos, daiktai, meno kūriniai, memorialinės bibliotekos, interjero detalės, teatriniai kostiumai, scenovaizdžių ir kostiumų eskizai.

Papildomos priemonės - projektorius, CD grotuvas, nešiojamas kompiuteris, ekranas šešėlių teatrui, garso, video įrašai, skaidrės, pratybų sąsiuviniai, kortelės su atspausdintomis iliustracijomis, popierinės figūrėlės, dėlionės, molbertai, kėdės, literatūros kūrinių inscenizacijai reikalingi rūbai, spektaklio rekvizitai, tekstai; medžiaga; tekstilės audiniai, vilna, siūlai, dažai, popierius, kartonas, plastilinas, įvairios dekoravimo priemonės, kanceliarinės prekės.

10. Formalųjį švietimą papildančio ugdymo programose aprašomas programos suderinamumas su formaliojo švietimo programa ar jos moduliais

Išlaikant ryšį su mokykla, programa paremta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos parengtais bendrojo išsilavinimo humanitarinių mokslų standartais, atsižvelgiant į muziejaus specifiką edukacinės programos derintos prie mokykloje dėstomų lietuvių literatūros temų. Edukacinė programa tiesiogiai siejama su formalųjį švietimą papildančiomis ugdymo programomis – mokiniai mokyklose skaito ir analizuoja Jono Mačiulio-Maironio, Salomėjos Nėries, Balio Sruogos, Juozo Tumo-Vaižganto, Juozo Grušo, vaikų literatūros autorių kūrybą.

IV. PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

11. Dalyvių pasiekimų vertinimas (įsivertinimas), metodai, dažnumas

Dalyvių pasiekimų vertinimas muziejaus aplinkoje skiriasi nuo mokykloje naudojamos vertinimo sistemos: pažymių rašymo, testų vertinimo balais. Muziejuje mokiniai, edukacinės programos dalyviai už aktyvumą, smalsumą, užduotus klausimus ir atsakymus, atliktas praktines ir kūrybines užduotis nuolat skatinami pagyrimu. Programos pabaigoje kartu su mokytoja aptariama individualūs ir grupės pasiekimai: dalyvavimas bendroje veikloje, diskusijose, kūrybinis darbas, jo pristatymas, gebėjimas tikslingai naudotis tinkamomis skaitymo, klausymo ir kalbėjimo strategijomis, muziejine medžiaga bei priemonėmis.

Mokiniamis išklausiusiems programos „Pažintis su lietuvių literatūros lobynu“ pagal amžiaus grupę pasirinktą kursą, t.y. 8 ak. val. - bus įteikti pažymėjimai.